

Rózsa-Ujság

Szerkeszti

MÜHLE VILMOS.

Évenként 6 füzet.

Egész évi előfizetési díj 2 frt.

Előfizetéseket elvállal a Rózsa-Ujság kiadóhivatala
Temesvárott.

TARTALOM-JEGYZEK.

	Oldal		Oldal
<i>Sprenger K.</i> : Afrikai rózsák	65	<i>Stoldt C.</i> : A Cyclamen-tenyésztés	77
Német rózsagyűjtemény	67	<i>Hanzel Albert</i> : Szegfűk tenyésztése	78
<i>W-y.</i> : Műmellékletünk. — Rózsakép. — <i>M. Á.</i> : Dísz- és házi kert	70	<i>Fuchs Emil</i> : A Glycine, a Tecoma és a szőlő alkalma- zása díszkertjeinkben	79
<i>Fleischhack H.</i> : Megfigyelések új rózsák hajtóképességéről	71	Kryptogamikus növénybetegségeknek idejekoráni el- nyomatása	79
<i>Mayer Elemér</i> : A rózsza virágzásának gyorsítása vagy lassítása	73	Kezdőknek! apró intések	79
Rózsászati jegyzékek	74	<i>M. K.</i> : A spárgalegyek elpusztítása	80
Általános kertészet:		<i>E-s.</i> : Tejt adó fák	80
<i>Hanusz István</i> : A növényvilág bohócjai	75		

↔ Gyümölcsfák ↔

Alapítva 1850-ben.

Niemetz W. F.
faiskolója

Temesvárrott.

.....

Illusztrált árjegyzékek kívánatra!

↔ Ujdonságok ↔

Díszfák
Tülevelű fák

Magastörzsű

ELITE-RÓZSÁK

2500 fajból álló pompás gyűjteménye a
legnemesebb, legszebb, legkiválógat-
tobb és fajazonos rózsáknak.

Legelső díjakkal kitüntetve. Valamennyi
ajánlható faj a legrégebbitől a legújabbig,
beleértve 1896. évi ujdonságokat is **legolcsóbb**
árakon. Rózsakedvelőket és kertészeket fel-
kérem, hogy beálló idény alatt meglátogatni
szíveskedjenek.

Reif Ferencz
mű- és kereskedelmi kertészete
Duna melletti **Krems** Alsó-Austria. 2-2

Kévfolyam

RÓZSA - UJSÁG

V. melléklet

Rövid: M... VILMOS, TEM... KÁROTT

1

1. William 'Ellen Richardson.

Madame Marie Menissier.

6

4

5

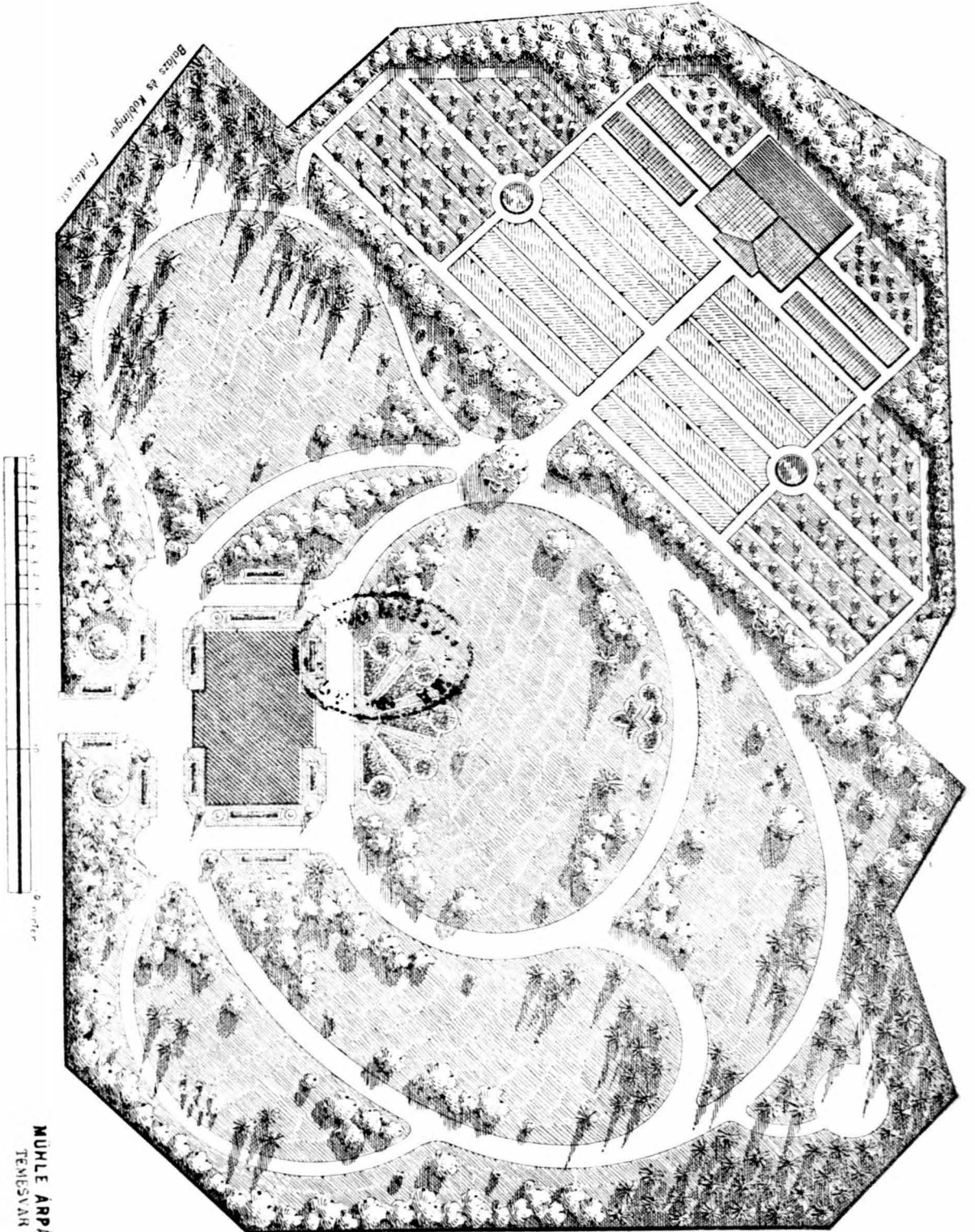
5. Mademoiselle Franz...

4. Hippolyte 'Barreau.

Kiadója: MÜHLE VILMOS, TEMESVÁR.

Dísz- és házi kert.

Kertészeti szakfolyóirat.

Rózsa-Ujság.

Lapkiadótulajdonos és szerkesztő:

MÜHLE VILMOS.

Minden számhoz színes műmelléklet van csatolva. — Utánnyomás csak a forrás megnevezésével és a támlap beküldése mellett engedtetik meg. — Kéziratok nem adatnak vissza. — Levelezések a Rózsa-Ujság kiadóhivatalához Temesvárra czimzendők.

Afrikai rózsák.

— Sprenger K., San Giovanni a Teduccio. —

„Egy új rózsaaalak bizonyára megérdemli a fáradságot, hát még egy ilyen érdekes!” Igy irt dr. Schweinfurth tanár, a híres afrikai utazó 1892. évi május hó 30-án Suez mellett az „Enna” fedélzetén és egyszersmind jelentést tett hozzám a híres *Rosa sancta Rich.* ágainak szerencsés elhajózásáról. A galyak azonban, melyeket Abessyniában a Tygrén egy templom közelében nyestek le és föld közé egy urnába csomagoltak, már félig kiszáradva érkeztek ide és többé föl sem üdültek. De nemsokára 20 nagy edényt küldtünk Abessyniába és egy barátom az Axumba vezető fáradságos útra vállalkozott, csupáncsak, hogy a szent rózsát e cserépekbe ültesse és Nápolyba szállítsa; e hírre nagy volt az öröm, de még nagyobb lett, midőn a rózsák megérkeztek és egyetlen egy, de erőteljes rózsatökében a valódi spécziest fölismertük, míg az élő résznek egyik csekély maradványa a tövises „*Rosa abessynica*” volt. Azóta minden nyáron virágzott, illatozott és itt egészen

otthonosan rendezte be magát. Örömet és áldást terjesztett és sokszorosán szaporított, hogy kevés évek mulva mások is gyönyörködjenek benne.

A *Rosa sancta Rich.* tiszta botanikus és a legnagyobb érdekességű különlegesség. Azóta egész figyelmemet ezen bájos történelmi rózsára fordítom és az életben semmi sem örvendeztetett annyira mint ezen drága kincs birhatása. Lefestjük, lerajzoljuk és lefényképezzük! Úgy gondozzuk és ápoljuk, mint semmi mást a kertben! Saját külön ágán, abessyniai földben áll, hogy a Vezuv hamuföldje ne ártson neki. És ennek fejében hálásan virágzik, mikor a többi rózsák is virágoznak, áprilistól júniusig.

A *Lefebre*-féle expedíció ezen pompás rózsát először 1848-ban gyűjtötte. De hogy akkor élve jött-e Európába, az előttem ismeretlen. Crépin ezen rózsát a Centifoliák anyjának tartja. Ezen centifoliaalakok dr. Schweinfurth tanár szerint Abessyniában csak kultiválva találhatók. A *Rosa sancta* eddig szintén csak kultiválva, és pedig csak templomok körül találták. Crépin ezen *Rosa*

sanctát a Flinders Petrie által Krisztus után a második századból Fajum mellett a római árkokban fölfedezett rózsaguirlandokkal azonosította. A *Rosa centifolia* eredetéről eddig mit sem tudunk. Biztosnak látszik, hogy az abessyniaiak a *R. centifolia*-nak ezen rózsaaalakját a kereszténységgel kapták és a mai napig kultiválták, míg a növény sohasem jött Európába, vagy itten elveszett. Dr. Schweinfurth tanár személyesen hozta le a *R. sanctát* a tengerszin fölött 2200 méter magasságban levő Bigen-zárda kertekéből.

A *Rosa sancta* kedves, gazdagon virágzó remek illatú különlegesség, melynek bokra gyengébben nő, mint a mi teltvirágú centifoliánk. Nálunk mindig örökzöld, folytonos vegetációban van és nem ritkán újból is virágzik. Bimbói felette kecsesek, gyöngédek, mint a hajnal és az olasz égboltozat rózsás báránykái. Virágai, bár csak egyszerűek, de annál szebbek (mert telt rózsák sem mindig szépek is), gyengéd rózsapirosak, éppen abban a színben mint centifoliánk, a közepen világosabbak, a szélen sötétebb színezetűek. Belsejében gyengéd aranyos szálak lebegnek és a szép lombzat méltóan zárja be a rózsacsokor legszebbikét, melyet minden egyes ág hordoz a hegyén. Ez azon érdekes rózsza, melyet egykor az egész világ ápolni fog a kertben vagy ablakpárkányon, azon világ, mely a virágok iránti szeretetet és a természet iránti megértést képes volt megőrizni. És csak ez a világ hordozója minden jónak, minden munkának és minden haladásnak, mert csak ez szór mindenívé áldást, ez nyugtatja meg a sziveket és az indulatokat és örömet teremt, még szegényebb viszonyok közt is.

Tenyésztéséről és egyéb hasznos dolgokról majd annak idején teszünk jelentést, midőn majd készen áll arra, hogy a kertekbe való vándorlást megkezdje.

Isis és Osiris a neve két csodálatos rózsának, melyek Alsó-Egyiptomból származnak és melyeknek története homályos.

Európába történt behozatalát az afrikai utazók leghíresebbikének köszönhetjük, a kinek kezdeményezése folytán jöttek ezen sajátágos rózsák Nápolyba. Mind a kettő 1893-ban érkezett meg, még pedig nyomorult állapotban, mit a rozscsomagolás és a hosszú, bizonytalan út okozott. Csak kevés példány maradt belőlök életben, de ezek azóta oly érdekes tulajdonságokat és az európai kertekre nézve annyi kitűnő és örömmel üdvözölt előnyöket mutattak, hogy el nem mulaszthatjuk őket a szíves olvasónak bejelenteni és leírni.

Rosa centifolia aegyptica, vagyis inkább:

R. hybrida bifera aegyptica var. Isis legföljebb egy méter magasságú bokrot képez, karcsú, nem fölösen tövisezett ágakkal és élénkzöld, kerektojásdad alakú, mélyen csipkézett levelekkel. A közép nagyságú virágok hármásával vagy többesével jelennek meg az ágak hegyein és eleinte majdnem findzsaalakúan, később, amint a virág egészen kinyílt, a harmadik napon, már inkább centifoliaalakban meglapítva. Midőn a bimbó nyilni kezd, gyengéd üde, kissé lilás rózsaszínű és másnap már halványpiros. A viráglevelek kezdetben findzsaalakúra befelé hajlítvák, harmadnapon azonban a virágok szerint hátra fekszenek és a nemesen telt virág szivében csak Fésves porzót engednek megjelenni. Az Isis leírhatatlanul édesen illatozik és ilyen marad, míg csak szét nem hull, sőt még tovább is, mert a féligszáraz viráglevelek még mindig azon élvezetes illatot lehellik ki, melyhez semmi sem hasonlít és melyet alig találhatni valamely más rózsánál. Ha e finom és aránylag erős illat ezen nemes rózsának becses előnyét képezi, akkor olyan tulajdonsággal bír, melytől egykoron elsőrendű hajtási és téli rózsává emeli. Folyton virágzó és fő virágzási ideje nem esik május vagy júniusba, hanem őszkor, midőn itt az első eső már megindult. Erre oly rózsafloretát idéz elő, mely a kéjhónapot varázsolja szemeink elé és a tavaszról enged álmodni. A kerek, szépen fejlődő bokrok egészen be vannak burkolva szép, nemesen alkotott rózsákba és így tenyészik a mi száraz hamutalajunkban a Vezuv alján.

Isis elsőrendű rózsaujdonság, mely az északi kertésznek lehetővé teszi a rózsatavaszt az őszi virágcsarnokokba varázsolni oly időben, a mikor eddig rózsza éppen nem volt. Itt egész télen át virul és csak a nyár idején, nagy hőség és szárazság mellett pihen. Ekkor majdnem az egész lombját is elveszti.

Isis egy rózsacsoda, mely bizonyára már évezredek óta tartotta fenn magát ott lent a dél határánál és ki tudja még hol. Ez bizonyára az a rózsza, vagy egyike azoknak, melyekkel a megboldogult Messalina díszítette föl magát, a melyben halva is feküdt és ki tudhatja, hogy ebben ne keressük-e Paestum rózsáinak egyikét? Egyike azon hírhedt rózsáknak, melyeknek nyoma veszett és a mely talán átvándorolt a tengeren, hogy Egyiptomban eltűnjék és elváltozzék. Virágzási hajlamát azon meleg zónák alatt megkétszerezte és szerelmének tavaszát az őszre tette át. Így jön évezredek után egészen félreismerve és megváltozva ismét hozzánk és most már a modern kertészeknek áll hatalmában ezen drága tulajdonságait lekötöni és értékesíteni.

Rosa gallica aegyptica „Osiris”. A második, nem kevésbé becses rózsza, melyet

ezenel itt röviden látni kívánok. A gazdagon szétágazó bokor nem hoz gyökérhajtásokat, de azért 1 méter magas és ágai és virágai jól megvannak rakva kissé hajlott tövisekkel. Fénylő zöld, mázos levelei tojásalakban hegyezettek, gyengén fűrészeltek és itt mindig zöldek.

A virágok többnyire egyesével állnak a számos ághegyeken, rövid nyelűek és sűrűn körül vannak véve zöld levelekkel. Közepes nagyságúak, sűrűen teltek, kezdetben findza alakúak, később, ha már kinyíltak, laposak, kerekded, a szélén hullámos, visszahajlott szirmokkal. A virágszirmok belső tölteléke fodros, fokozatosan kisebbednek a magtartó felé, mely alig van néhány viráglevéllel körülvéve. Az egész virág bár nem rózsacsoda, ami alakját illeti, de azért nem rosszabb mint rózsafajaink akárhányra.

Az üde szín élénk, majdnem fénylő karminpiros, a szivben kissé halványabb. Annyira illatos és oly kellemesen mint az eddig tenyésztett rózsáknak egyike sem, még a keleti olajrózsát és a finom illatú centifoliákat sem kivéve. Három friss vízbe tett kinyílt rózsza teljesen eltölt illatával egy 7 méter hosszúságú és 5 méter szélességű szobát. Az illat felette kellemes, nem bódító, de szívet és lelket lekötő. De ezen rózsának nagy értéke nem ebben rejlik, hanem hogy tavasszal alig virágozik, nyáron pihen és csak szeptembertől kezdve, különösen pedig október hó végétől december végeig gazdagon nyílik. Télen virágzó rózsza és a hajtási házakban, valamint a melegágyakban való virágzásra teremtett. Helyes előkészítés és a nyári pihenés után ezen rózsza kertészére nézve megbecsülhetetlen. Ahol ő és nővére az Isis együttesen készítették elő és tenyésztetik az őszi és a téli virágzásra, ott a jövőben nem lesz többé rózsahiány és az összes emberek e kedvenc virága egész éven át könnyű szerrel hozható virágzásba.

Induljanak tehát ezen isteni neveket viselő afrikai rózsaujdonságok mihamarább a földkörüli útjokra és terjeszzenek mindenová boldogságot és megelégedést. Hivatva vannak őseinknek dicsőséget szerezni. Az isteni nevek pedig, melyeket e virágok ezentúl viselni fognak, méltók hozzájuk. Mindkettő szent volt a hajdani egyptomiak előtt és mindkettő magasztos, teremtő, fenntartó, magukat örökké megifjító istenségeknek tartattak, melyek azon idők szántó-vetőjét is különösen védelmezték.

Német rózsagyűjtemény.

— A német rózsakedvelők egylete által közzétéve. —

A német Rózsaujság 1895. évfolyamának 65. oldalán a rózsabarátok és kertészekhez intézett és 300 legjobb rózsafajtának összeállítására vonatkozó közlemény következtében a következő 13 új állított össze kimutatásokat:

Buntzel Miksa Nieder-Schönweideben Berlin mellett.

Druschki Károly Görlitzben.

Edler H. Gothában.

Geissler Miksa Görlitzben.

Glaser Hilmar Drezda-Räcknitzben.

Hempel Ernő főkertész Mietzch K.-nál Drezdában.

Ketten Testvérek Luxembourgban.

Korschewitz H. Görlitzben.

Lambert Péter Trierben.

Mühle Vilmos Temesvárott.

Palm K. Hohenkreutzban a Neckar melletti Esslingennél.

Raue Hermann Drezda-Strehlenben.

Schultheis Testvérek Steinfurtban Nauheim (Hessen) fürdő mellett.

Ezen szavazatok eredménye azon rózsák kihagyása mellett, melyek csak 4, vagy kevesebb szavazatot kaptak, a következők:

A szavazatok száma

A. Remontáló. Tenyésztő - Év

13. Alfred Colomb	Lacharme 65
11. Abel Carrière	Verdier E. 75
10. Alfr. K. Williams	Schwartz 77
9. Anna de Diesbach	Lacharme 58
8. Alsace Lorraine	Duval 79
8. Antoine Quihou	Verdier E. 80
13. Baronne A. de Rothschild	Pernet 1867
13. Boule de neige	Lacharme 67
7. Baron Bonstetten	Liabaud 71
7. Baron Nath. de Rothschild	Lévêque 83
7. Baronne de Meynard	Lacharme 64
13. Captain Christy	Lacharme 73
13. Charles Lefèvre	Lacharme 61
9. Comtesse d'Oxford	Guillot 69
9. Coquette des blanches	Lacharme 73
8. Charles Lamb	Paul W. 85
8. Comtesse de Camonda	Lévêque 80
7. Charles Darwin	Laxton 79
7. Comtesse de Paris	Lévêque 83
13. Duke of Teck	Paul W. 80
10. Duke of Connaught	Paul W. 77
9. Dr. Andry	Verdier E. 64
6. Duc de Montpensier	Lévêque 76
5. Duchess of Bedford	Portans 78
12. Eugène Fürst	Soup. és N. 75
11. Earl of Dufferin	Dickson és S. 87

A szárazatok száma	Tenyésztő - Év	A szárazatok száma	Tenyésztő - Év
11. Empereur du Maroc	Guinoisseau 58	10. Princesse de Bearn	Lévêque 85
10. Earl of Pembroke	Bennett 82	5. Pavillon de Pregny	Guillot 64
10. Eclair	Lacharme 83	5. Pride of Waltham	Paul W. 82
10. Edouard Lefort	Verdier E. 87	5. Prince A. de Wagram	Cochet 92
10. Elisa Boëlle	Guillot 69	5. Queen of Queens	Paul W. 84
9. Etienne Levet	Levet 71	6. Sir Rowland Hill	Mack 89
8. Eugène Appert	Trouillard 60	12. Souv. de William Wood	Verdier E. 64
13. Fisher et Holmes	Verdier E. 65	10. Souv. de Spa	Gautreau 73
9. Ferdinand Chaffolte	Pernet 76	9. Souv. de Victor Verdier	Verdier E. 78
13. Général Jacqueminot	Roussel 59	10. Scipion Cochet	Verdier E. 88
12. Gloire Margottin	Margottin 87	9. Sénateur Vaïsse	Guillot 59
8. Gloire Lyonnaise	Guillot 85	8. Sultan of Zanzibar	Paul G. 76
8. Gustave Piganeau	Per. Duch. 90	5. Salamander	Paul W. 92
7. Gloire de la Bourg-la-Reine	Margottin 79	13. Ulrich Brunner fils	Levet 82
5. Gloire de Ducher	Ducher 65	9. Victor Verdier	Lacharme 60
13. Horace Vernet	Guillot 66	8. Victor Hugo	Schwartz 85
10. Her Majesty	Bennet 85	7. Vick's Caprice	Vick 92
7. Harrisson Weir	Turner 81	12. van Houtte	Lacharme 70
8. Heinrich Schultheis	Bennet 82	11. Xavier Olibo	Lacharme 65
6. Henri Lédéchaux	Lédéchaux 69		
5. Hans Makart	Verdier E. 84	B. Tear ózsák.	
5. Hyppolite Jamain	Lacharme 74	12. Adrienne Christophle	Guillot 68
7. Jean Soupert	Lacharme 75	12. Archiduchesse Maria Immac.	S. és N. 87
12. Jean Liabaud	Liabaud 75	8. André Schwartz	Schwartz 84
10. John Hopper	Ward 62	7. Anna Ollivier	Ducher 72
10. Julius Finger	Lacharme 79	6. Adam	Adam 33
7. Jules Margottin	Margottin 53	13. Belle Lyonnaise	Levet 70
6. Impératrice Eugénie	Oger 69	10. Beauté de l'Europe	Gonod 82
7. La Rosière	Damaizin 74	8. Baronne Henriette de Löw	Nab. 69
5. La Reine	Laffay 43	8. Beauté inconstante	P.-Duch. 93
5. Louis van Houtte	Granger 64	6. Bridesmaid	Moore 93
5. Mme. Ferd Jamain. (American Beauty)	Lédéchaux 75	13. Catherine Mermet	Guillot 69
12. Marie Baumann	Baumann 63	13. Comtesse Riza du Parc	Schwartz 76
13. Merveille de Lyon	Pernet 82	9. Christine de Nouë	Guillot 91
11. Madame Marie Finger	Rambaux 73	9. Comtesse de Frigneuse	Guillot 86
10. Madame Gabriel Luizet	Liabaud 77	8. Comte de Sembuï	Özv. Ducher 76
10. Marquise de Castellane	Pernet 69	7. Coquette de Lyon	Ducher 71
10. Mistress John Laing	Bennett 88	6. Corinna	Paul W. 93
9. Mlle Eugenie Verdier	Guillot 69	5. Comtesse de Breteuil	P.-Duch. 93
9. Monsieur Boncenne	Liabaud 65	5. Comtesse de Nadaillac	Guillot 71
8. Magna Charta	Paul W. 76	5. Cornelia Cook	Cook A. 55
8. Marchioness of Londonderry	Dickson A. 94	12. Devoniensis	Forestier 38
8. Mistress Caroline Swailes	Swailes 85	10. Dr. Grill	Bonnaire 87
7. Madame Alfred de Rougemont	Lacharme 63	10. Duchesse Maria Salviati	Soup.-Nott. 90
7. Madame Wettstein D.	Levet 85	5. Deegen's weisse Maréchal Niel Deegen 95	
6. Mabel Morrison	Bennett 79	6. David Pradel	Pradel 52
6. Madame Charles Meurice	Meurice 78	10. Étendart de Jeanne d'Arc	Garçon 84
6. Madame Montet	Liabaud 80	10. Etoile de Lyon	Guillot 82
5. Madame Eugenie Verdier	Verdier E. 78	9. Ernest Metz	Guillot 91
5. Marchioness of Dufferin	Dickson A. 92	8. Erzherzog Franz Ferdinand	S. és Nott. 93
5. Margaret Dickson	Dickson A. 92	7. Elisa Fugier	Bonnaire 91
5. Mrs. R. G. Sharman Crawford	Dickson A. 94	5. Elisa Heymann	Strassheim 92
13. Prince Camille de Rohan	Verdier E. 61	5. Ella May	May 1890
12. Paul Neyron	Levet 69	13. Franziska Krüger	Nabonnand 80
10. Pierre Notting	Portemer 63	6. Francis Dubreuil	Dubreuil 95
		13. Grace Darling	Bennet 85

A szavazatok száma	Tenyésztő - Év	A szavazatok száma	Tenyésztő - Év
13.	Grossherzogin Mathilde Vogler 61	12.	Reine Marie Henriette Levet 79
12.	Gloire de Dijon Jacotot 53	12.	Reine Natalie de Serbie Soup. és N. 86
10.	Golden Gate Ding. és Con. 92	6.	Rainbow ? 91
6.	G. Nabonnand Nabonnand 80	6.	Rubens Moreau-R. 59
12.	Honorable Edith Gifford Guillot 83	13.	Souv. d'un ami Bellot-Desf. 46
11.	Homer Robert 58	11.	Souv. de Paul Neyron Levet 71
5.	Henriette de Beauvau Lacharme 87	10.	Souv. de Therese Levet Levet 82
8.	Jean Pernet Pernet 67	9.	Souv. de Victor Hugo Bonnaire 86
6.	Jeanne Guillaumez Bonnaire 89	7.	Souv. de Gabrielle Drevet Guillot 85
6.	Jules Finger Ducher 79	6.	Souv. de Lady Ashburton Verdier Ch. 91
7.	Innocente Pirola Ducher 79	5.	Souv. de Mme Sablayrolles Bonnaire 91
6.	Isabelle Sprunt Verschaffelt 67	7.	Sombreuil Robert 50
9.	Kaiserin Friedrich Droegem. 89	6.	Shirley Hibberd Levet 74
12.	Luciola Guillot 81	5.	Sappho Paul W. 90
5.	Lady Zoë Brougham Nabonnand 87	5.	Stephanie et Rodolphe Levet 81
13.	Maréchal Niel Pradel 64	11.	Sunset Henderson 81
13.	Marie van Houtte Ducher 72	9.	Safrano Beauregard 39
12.	Madame Eugène Verdier Levet 83	12.	The Bride May 87
12.	" Falcot Guillot 58	8.	The Queen Dingee és Co- nard 90
12.	" Lombard Lacharme 78	C. Tea hybridák.	
12.	" Welche Özv. Ducher 78	11.	Augustine Guinoisseau Guinoisseau 90
11.	" Bérard Levet 71	5.	Belle Siebrecht Dickson és S. 95
11.	" Chedane Guinoisseau Guin. E. 86	11.	Camoëns Schwartz 82
11.	" Bravy Guillot 46	10.	Caroline Testout Duch. Per. 91
11.	" de Watteville Guillot 84	9.	Cheshunt hybrid Paul G. 74
9.	" Honoré Defresne Levet 87	8.	Countess of Pembroke Bennett 83
9.	" Hoste Guillot 87	5.	Carmen Sylva Heydecker 91
8.	" Cusin Guillot 81	8.	Danmark Las. és Dith.
8.	" Melanie Willermoz Lacharme 46	6.	Distinction Bennett 83
8.	" Moreau Moreau 90	7.	Duchess of Albany Paul W. 89
7.	" Elie Lambert Lambert 91	7.	Duke of Connaught Bennett 80
7.	" Margottin Guillot 66	7.	Germaine Caillott Pernet Jos. 88
7.	" Pierre Guillot Guillot 89	7.	Grand-Duc A. de Luxemburg S. és N. 92
7.	" Scipion Cochet Bernaix 86	7.	Gustave Regis Pernet Jos. 91
6.	" Paul Marmy Marmy 85	12.	Kaiserin Auguste Viktoria Lamb. és R. 91
5.	" Chauvry Bonnaire 87	13.	La France Guillot 68
5.	" Emilie Dupuy Levet 72	6.	La France de 89 Moreau 90
5.	" Hippolyte Jamain Guillot 70	13.	Lady Mary Fitzwilliam Bennett 83
5.	" Joseph Schwartz Schwartz 80	6.	Madame Etienne Levet Levet 79
5.	" Philippe Kuntz Bernaix 90	5.	Madame Jules Finger Guillot 91
6.	Marie Lambert Lambert 87	5.	Marquise of Salisbury Pernet p. 91
11.	Maman Cochet Cochet 93	5.	Souv. of Wootton Cook 89
7.	Marquise de Vivens Dubreuil 86	9.	The Meteor Esaus 88
5.	Magdelaine Beauvilain Beauvilain 78	6.	Triomphe de Pernet père Pernet père 91
7.	Medea Paul W. 92	11.	Viscountess Folkestone Bennett 87
13.	Niphotos Bougère 43	9.	William Francis Bennett Bennett 86
13.	Perle des jardins Levet 74	D. Noisetták.	
11.	Papa Gontier Nabonnand 77	10.	Aimé Vibert Vibert 28
10.	Princess Beatrix Bennett 88	10.	Bouquet d'or Ducher 73
8.	Princess of Wales Bennet 82	11.	Céline Forestier Trouillard 60
8.	Princesse de Sagan Dubreuil 88	5.	Claire Carnot Guillot 74
7.	Princesse Alice de Monaco Weber 94	7.	Caroline Küster Pernet 73
5.	Princesse de Bassaraba Bernaix 91	5.	Josephine Violet Levet Et.
9.	Perle de Lyon Ducher 72	11.	L'Idéal Nabonnand 88
6.	Perle de feu Dubreuil 94		
6.	Paul Nabonnand Nabonnand 78		

A szavazatok
száma

Tenyésző - Ev

10. Madame Pierre Cochet Cochet 92
 10. Ophiré Goubault 41
 7. Rêve d'or Ducher 80
 5. Solfatare Lamarque 43
 12. William Allen Richardson Özv. Ducher 79

E. Bourbon-rózsák.

7. Baron Gonella Guillot p. 58
 6. Blanche Lafitte Pradel 51
 7. Catherine Guillot Guillot 61
 11. Kronprinzessin Viktoria Vollert 88
 8. Louise Odier Margottin p. 51
 6. Madame Pierre Oger Oger 79
 5. Madame Isaac Pereire Garcon 89
 9. Mistress Bosanquet Laffy 32
 6. Mr. Cordeau Robert Mr. 93
 6. Reine des Ile-Bourbon Manger 35
 11. Reine Viktoria Labruyère 73
 13. Souv. de la Malmaison Beluze 43

F. Bengal-rózsák.

11. Cramoisi supérieur Plantier 32
 9. Ducher Ducher 70
 6. Felleberg Felleberg 57
 12. Hermosa Manchesau 40
 6. Mme Laurette Messimy Guillot 88
 5. Louis Philippe Guérin 34

G. Polyantha-rózsák.

9. Anne Marie de Montravel Rambaux 80
 5. Blanche Rebatel Bernaix 89
 7. Cécile Brunner Özv. Ducher 89
 11. Clotilde Soupert Soup. és N. 89
 8. Gloire des Polyanthas Guillot 88
 5. Marie Pavic Allégatière 88
 8. Mignonette Guillot fils 82
 7. Miniature Alegatière 85
 9. Paquerette Guillot 76
 11. Perle d'or Dubreuil 84

H. Kúszó-rózsák.

7. Belle de Baltimore Feast 43
 6. Beauty of the prairies ? 52
 8. Turners Crimson Rambler Turner C. H. 93
 6. Mme Nancy de Parabère Bonnet 75

I. Rosa rugosa.

5. Germanica Dr. Müller 91
 6. Madame George Bruant Bruant 88

K. Rosa alba.

Vacat.

L. Rosa centifolia.

7. Centifolia communis (Ordinaire), Hollandia

M. Moha-rózsák.

11. Cristata Vibert 27
 10. Communis (Ordinaire)
 6. Oeillet panaché Verdier Ch. 89
 5. Unique blanche Grimwood 1778

N. Remontáló moharózsák.

10. Blanche Moreau Moreau Rob. 81
 7. Eugénie Guinoisseau Guinois. 64
 6. Salet Lacharme 54
 5. Soupert u. Notting Pernet 75

O. Rosa microphylla.

Vacat.

P. Magyar kúszó-rózsák.

5. Himmelsauge Geschwind 94

Q. Rosa lutea.

10. Persian yellow Willock 33
 8. Jaune bicolor Ausztria

R. Rosa gallica (versicolor).

7. Belle de jardins Guillot fils 73
 6. Perle panachée Vibert 45

Összesen
mintarózsául
jelöltöttSzavazatot kapott
7-én
többet

		7-én	6	5
A.	447 Remontáló	78	9	17
B.	988 Tea	75	15	20
C.	65 Teahybrida	17	5	4
D.	28 Noisetta	9	—	3
E.	38 Bourbonrózsák	7	4	1
F.	20 Bengalrózsák	3	2	1
G.	27 Polyantharózsák	8	—	2
H.	32 Kúszó-rózsák	2	2	—
I.	11 Rosa rugosa	—	1	1
K.	3 Rosa alba	—	—	—
L.	5 Rosa centifolia	1	—	—
M.	19 Rosa muscosa	2	1	1
N.	10 Rosa muscosa bifera	2	2	—
O.	1 Rosa microphylla	—	—	—
P.	3 Magyar kúszó-rózsa	—	—	1
Q.	3 Rosa lutea	2	—	—
R.	10 Rosa gallica (versicolor)	1	1	—

Össz. 1010

207 42 51

300

A több mint 1010 mintarózsául jelölt rózsák közül e szerint csak 207 nyert szótöbbséget, vagyis 13 szavazatból legalább 7-et.

Görlitz, 1896. márczius 16.

Korschewitz.

Műmellékletünk.

Rózsakép.

— w—y. —

Nos hát! Ez így történt:

A festő, a ki 3 levelező lap, 4 levél és 5 táviratra még mindig nem akarta munkáját abbahagyni, végre is megérkezett a gyorsvonaton Budapestről a kiadó következő távirata által indítatva:

Rózsáim elvirágzanak! Minden egyes földre hulló levél ez utolsó kívánságát leheli: Ördög vigye el a festőnket!

Most hát itt volt! Minthogy azonban az egykor büszke rózsavirágzásnak csak az utolsó fakadása szolgálhatott neki mintául és minthogy az szokás művészeknél, hogy csak azt festik a mi előttük van és nem többet, úgy segítségül kell lennünk olvasóinknak ezen rózsafajok elképzelésében és hangsúlyoznunk, hogy ezen fajok mindegyike alkalmas időben sokkal szebben virágzik.

1. William Allen Richardson. Rosa Noisetteana. Tenyésztője: özv. Ducher 1889. Oly rózsza, mely meglehetősen mindent teljesít, a mit tőle követelünk. Éppen olyan jó kúszórózsa a szabadföldre nézve, mint a milyen cseréprózsa és a hajtásra alkalmas. Mint metszórózsa a kötészetnek nagy szolgálatot teszen, nagyon erősen nő, igen gazdagon virágzik és nagyon illatos. A közép nagyságu virág jól telt, sötétsárga, erős narancs színezettel; elvirágzás alatt a szirmok hegyei megfehérednek.

2. Madame Marie Menissier. Rosa hybrida bifera. Tenyésztője: Liabaud 1876. A szép, nagy és sötétzöld lombozata miatt figyelemre méltó bokor erőteljesen és dúsán fejlődik és meredek, fölfelé álló hajtásain jó nagy, majdnem mondhatni hogy óriási virágok jelennek meg, melyek színezete fénylő selyemszerű piros, rózsapiros árnyékokkal: alakra nézve gömbalakúak és erősek. Nagyon hálás kertvirág, melyet hosszantartó virágállományáért is becsülnek.

3. Mademoiselle Franziska Krüger. Rosa indica odorata. Tenyésztője: Nabonnand 1880. A hajtatási házban épen olyan kiváló, mint a szabad földben és kitünő metsző virág. A nagy, jól telt virágoknak sajátos színezetük van: A szirmok az alapon rézes-narancs színűek, középen sáfránysárgába mennek át, míg széleik nagyon gyengéd-pirosba futnak. A virágon világos zöld alapszín vonul át. A bimbók vastagok és rövidek. A növény erőteljesen nő és nagyon gazdagon virágzik.

4. Hyppolite Barreau. Rosa indica odorata hybrida. Tenyésztője Pernet József 1894. A növény erőteljes, gazdagon virágzó; lombozata nagy, sötétzöld. Virágai nagyok, jól teltek, illatosak, karminpirosak bársonyos karmazsinnal árnyékolva. Mint kertirózsa jól megállta helyét.

Dísz- és házi kert.

— M. Á. —

Hogy a szép és nemesnél a praktikusat sem szabad elfelejteni, azt már nem egy világtapasztalt próbálta ki a saját haszna és üdvére; a birtokos ezért az előttünk levő tervezetben tündöklő rózsza és virágcsoporthoz, csendes fenyvesekhez és lombos fákhöz elegendő nagy darab földet vett, melybe káposztáját és főzelékeit ülteti el.

Egy kis falusi birtok. A villa tüde gypszalagokkal van körülvéve, melyekben rikitó pelargoniák és magastörzsű rózsák szép rendben virágzanak. A bemenetnél két nagy cannacsoport az Ehemanni fajtából fogad bennünket. Fehér kavicsúton jutunk a villához, a hol pompás viráglegyező van kiterítve. A növények többnyire virágzó cserjék, melyek orgonavirág, hólabda, híbik, jazminnal stb. való összhangzatos beültetésük által a virágzás idején remek képet fejlesztenek. Fent jobbra egy magaslat van emelve sík lappal, a honnan az egész képet beláthatjuk. A magaslat túlevelű fákkal gazdagon be van ültetve. Egy mellékúton érünk a házikerthez, melyben tágas üvegház van, hogy benne télen át kellő előmunkálatokat tehessünk, mire a tavasznak a díszkert fölékesítéséhez szüksége van. Az ágyakban a főzelékek főbb fajtái vannak: saláták, hagymák, konyhafüvek és babok. Jobbra az oldalok mellett egres és ribizskék vannak elültetve, szamóczákkal szegélyezve, balul finom málnák és nagygyümölcsű szederfajok. Az ágyak mind egyenletesen és praktikusan vannak felosztva; két kút látja el azokat vízzel és ha ezzel nem takarékoskodnak, a dísz- és házi kert mindig új és új forrása lesz gazdájának a buzdításra és az öröme, mert az alaptalan vízvezetés és a növények vizellátásának következménye még a legszenvedélyesebb kertbarátnak is elrontja a szép kertészettől a kedvét.

Megfigyelések új rózsák hajtóképességéről.

— Fleischhack H. Warmbrunnfördö. —

Még nem nagyon régen volt, hogy Németországban a rózsának csak remontáló fajtait hajtották. Ujabb időben azonban a tea és a tea-hybridrózsákat többnyire előnyben részesítették, bár ezeknél a vörös színben eddig sok kívánni való maradt. A régi rózsatenyésztők azonban csak nehezen állnak el a régi jóknak bizonyult fajtáktól, a mit legjobban igazol a német rózsabarátoknak görllitzi kongresszusa alkalmával a legértékesebb hajtatási-rózsák fölötti szavazatuk.

Téli foglalkozásom már évek hosszú sorozata óta az évente megjelenő rózsaujdonságok szaporításában áll, természetesen csak korlátozott mennyiségben, a mit a szaklapok közleményei, a pénztárczám és az „ujdonságok“ szülői határoznak meg. Hogy e mellett az ember a tenyésztők megbízhatóságára és a saját jó szerencséjére van utalva a 80—100 ujdonság közül a 20—30 legértékesebbnek kijelölésénél, az természetes; évek folyamán azonban mégis csak elsajátítunk némi tapasztalatot, a mi az embert nem egy rossz fogástól óvja meg.

Reám nézve a rózsa első sorban hajtási növény minőségében szerepel és tulajdonsága e tekintetben esnek bírálat alá.

Először is minden hajtásnak kell egy virágot hoznia, a hajtásoknak hosszúknak kell lenniök, hogy a lehetőleg hosszú virágkocsánok iránti előszeretetnek megfeleljenek és végül a növény legyen nagyon korán hajtatható.

A remontáló rózsák csak nagy ritkán egyesítik a fönti követelményeket, nem lehet annyi biztonsággal még a nagyon gyenge fából sem virágot hajtani, a tavaszi időjárás, különben szép fajknál is sok kívánni valót hagy maga után.

Megfigyeléseim ezért csak a tea és a tea-hybrid-rózsákra terjednek ki és ezeknél 1891. évnél kezdem közleményeimet. Az 1891. év a rózsatermelőkre nézve nagyon szerencsés esztendő volt, mert az nekik egész sorozat remek fajtát ajándékozott, melyek minden követelményeknek megfelelték. Legelől áll *Mad. Caroline Testout Pernet Józseftől*. Az ágak növése erőteljes, fölfelé törekvő; a virág a *La France*hoz hasonlít, csak hogy sokkal élénkebb és melegebb színezetű és hajtás közben, ami a földolog, nem lesz kék és borus időben is könnyen nyílik. A mult télről származó gyenge nemesítések szalmazálás hajtásokon remek virágokat hoznak, melyek mi kívánni valót sem hagynak maguk után.

Elisa Fugier (Bonnaire) méltán csatlakozik az előbbi fajtához. Virágzása minden dicséretre méltó, még a leggyengébb hajtások is virággal végződnek. Ez hasonlít a *Nyphetos*hoz, a melyből származott, hófehér, a bimbó hosszúra nyúlt. A *Nyphetos* fő előnye azonban a sokkal erősebb növésben és a hideg-medves időjárást is ellentálló képességében rejlik. Ugy sejttem, mintha az *E. Fugier* és az *Augusta Viktoria* császárné idővel kitarja a *Nyphetos*t, mert a két növény termése semmi arányban sem áll a *Nyphetos*hoz.

A legközelebbi három fajta nincs sűrűen telve, miért is már a természet által is alkalmasokká tétettek a korai hajtásra.

Triomphe de Pernet pére (Pernetp.) a *Désir* és a *Général Jacqueminot*ból származik. A virág élénk vörös, egy a hybridáknál ritka szín, a bimbó hosszú és hegyes. Virágzási hajlama is megfelelő. Mult évi téli nemesítések egészen decemberig hoztak jól kiképzett virágokat, míg mások már januárban virágoztak. Megjegyzem, hogy mindannyi gyenge növény volt, mert minden használható fa a nemesítéshez használtatott föl. Előttem kétségtelen, hogy ezen virágok állványokon elültetve és helyesen kezelve minden évszakban hajthatók lesznek. Hogy azonban — a mit megjegyezni óhajtók — ezen tenyésztés a házak, fűtés stb. nagy költségeire való tekintettel az

importált rózsák alacsony árainak figyelembe vétele mellett rentábilis-e, azt nem akarom vitatni.

Gustave Régis Pernet Józseftől sok tekintetben hasonlít a *Safrano*hoz, a virág azonban kanárisárga élénken színezett központtal, a bimbó hosszúkas, egyesével álló. A növény erőteljesen nő és mindig elegendő szemet kapunk a nemesítésre.

A *Carmen Sylva* (Heydecker) sajátos módon a meleg ajánlatok dacára sem terjedt el annyira, mint a hogy a hajtó-tenyésztésnél megérdemel. Ennek oka — mint az előbbi rózsánál is — a virág megjelenése lehet, a mennyiben a virágok nyáron forró időben csak fogyatékosan képződnek ki, a mi a hajtásánál azonban nem fordul elő.

A *Drögemüller-féle* tenyésztést, a *Progress*t, mint a legjobbak egyikét, nem szabad figyelmen kívül hagyni. Bár nem hajt oly korán, mint az előbbieket, de a növény nagyon rendesen nyílik, a virágok kifogástalan és színe fénylő karmin. Ezért nem szorulok arra, hogy melegen ajánljam és hiszem, hogy fölöle megtartom a jó véleményemet mindaddig, míg nálánál jobb fajra nem akadtam.

Az 1892. évi termések közül az *Augusta Viktoria* császárné, *Lambert* és *Reitertől* fölülmulja minden tekintetben a többi. Ezen fajról már annyit írtak, hogy fölösleges a további dicsérése. Növése, alakja és virágzási képessége kifogástalan és gyenge mult évi téli hajtásokról még karácsonykor is metszettem virágokat, míg mások már januárban újból virágoztak. Ezen virágok hajtás alapján $\frac{1}{2}$ méter hosszú kocsánokon állanak, míg más fajok hasonló időtartam alatt 20–25 cm. hosszú virágszálakat hajtának.

Bár a következő fajtákat ezen a télen hajtottam első ízben, mindazonáltal azt hiszem, hogy a rózsatenyésztők figyelmét megérdemlik.

Waban, *Wood E. M.* tenyésztése, a *Cath. Mermet*nek egyik válfaját képezi és úgy mint a *Mermet*, ez is elsőrendű hajtatórózsa. A karminpiros színezet kifogástalan szép, a bimbók is könnyen nyílnak.

Mint olyan válfajt, melyet okvetlenül ajánlanunk kell, a *Madame Pernet-Duchert* emliténem. E faj pompásan és biztosan hajt; a virág kanárisárga, részben halvány sárga átmenetű, külső szirmai karminnal vannak könnyedén fátyolozva.

Az 1893-ban megjelent *Maman Cochet* (Cochet Sc.) eddig nálam nem vált be, bár ezzel nem akarok fölötte ítéletet mondani. A *Maman Cochet*ből és az alább következő fajtákból rendelkezésemre bocsátott növények még nagyon gyengék voltak és erőteljesebb növény kétségtelenül jobb virágokat is hozna. Megközelítő helyes ítélet csak a következő télen lesz hozható, ha az erős növények kihajtanak. A *Maman Cochet* nyáron

felette hálás virágzó, melynek virágai által minden rózsabarátot gyönyörködtetik.

Comtesse Festetics-Hamilton (Nab.) erőteljesen fejlődött, de még nem virágzik. Összes növényeimnél (mintegy 15 db) a bimbók hosszú, erőteljes kocsánokon állanak. Minden bizonyára mindegyik hajtás hoz egy virágot és többet nem kívánhatunk.

Karl Maria Webertől (Türk) szintén hasznavehető hajtási rózsának látszik; a hajtások növése egyöntetű, de gyenge; hosszú kocsánokra persze nem szabad nála számolnunk.

Bridesmaid (Moore), egy az „American Florist“ havi folyóiratba névvel bejegyzett, drágán megfizetett rózsafaj, egyelőre sehogy sem vált be. A kevés virág apró volt és tisztátlan színű. Ez mégis elidegenített és arra a gondolatra hozott, vajjon azon újdonságokat, melyeket megveszünk és kifizetünk, megkapjuk-e? Ellenőrzés azon fajoknál, melyeket nem ismerünk, egészen lehetetlen, és különben is annyi egymáshoz hasonlító létezik. Még rosszakarát sem szükséges hozzá, elegendő az elcseserlés.

Az Else Schüle (Geisler H.) egészen elbűvölt, midőn az első bimbója kinyílt. Ha erős növények megfelelő nagyobb és fénylő cseresnyepiros virágokat adnak, mint ez a gyenge növényecske, akkor Else Schülét rendkívül becsesnek tartanám; egyelőre a növés természetesen csak gyenge volt, amint azt előreláthattuk.

Egy pillanatra sem kételkedem abban, hogy az 1891 óta megjelent számtalan más rózsafaj között van még néhány olyan, melyek a fent felsoroltak és egyenértékűek mellé bátran sorozhatók. De melyik kereskedő-kertésznek áll módjában az újdonságokat mind átvizsgálni?

Ha az embernek a hajtási házban 8–12 fajta rózsája nyílik, melyek egyenletesen hajthatók, akkor bőségesen el van látva és nem kívánczik még egy csomó után.

A rózsá virágzásának gyorsítása vagy lassítása.

— Meyer Elemér. —

Bizonyára sokan nem tudják rózsakedvelőink és ápolóink közül, hogy módunkban áll a rózsá virágzását gyorsítani vagy lassítani. — Eme kísérletet mindenki megteheti, ki két rózsátó birtokában van. Ha két egyenlő nagy és egyforma arányú rózsafa közül az egyiket megnyessük, a másikat pedig érintetlenül hagyjuk, úgy utóbbin a rózsák mintegy 14 nappal később fognak virágzani, még pedig kevésbé oly szép virágokkal, mint azon tőnek virágai, mely meg lett nyirbálva.

Ha pedig mindkét rózsát megnyirbáljuk, egyiken

azonban egynehány gyenge hajtást és ágat meghagyunk, a másikat pedig teljesen lenyírjuk, úgy észlelni fogjuk, hogy utóbbin a rózsák jóval később fognak virágozni. Ha egyik rózsátó szeptember végén, a másikat pedig márczius hóban megnyirbáljuk, úgy utóbbin a virágok később fognak kifejlődni. Ha pedig szeptember hó közepe táján egyik tőnek valamennyi ágait vízszintesen leköjtjük, a másikat érintetlenül hagyjuk, tapasztalni fogjuk, hogy előbbi korábban fog virágozni.

Szintúgy korábban fog virágzásnak indulni ama tő, mely a fiatal hajtás növése előtt lett megnyesve, mint amaz, mely az új hajtás után lett megnyirbálva. Nyirbálatlan rózsák kivirágzása, — azon esetre, ha rajtuk bimbók már észlelhetők, — meggátolható, ha őket lefektetjük.

A hajtásoknak csonkítása által is elodázható a kivirágzás, kivált ha a hajtásokon még nincs bimbó és legfeljebb 4 levélnyire vannak kifejlődve.

Ha rendelkezünk egy délnek álló kőfallal, úgy azon rózsákat nevelhetünk, melyek május havától kezdve egész november haváig egyfolytában virágzanak. A fal előtti talajt a faltól mintegy 50–60 cm.-nyi szélességben épp ily mélységben alaposan felássuk, igen jó tehenganaj és régi törmelékekkel jól vegyítjük s aztán a szükséges rózsákat ráültetjük. Ehhez igen jó és gazdagon virágzó Thearózsákat, pl. Bouton d'or, Madame Bérard, Belle Lyonnaise, Lamarque, Gloire de Dijon, Céline Forestier, Ophirie, Aimée Vibert, Reine Marie Henriette, Chromatella, Triomphe des Reines, Unique jaune stb. ültetünk, melyeket hosszúra nyesünk, gondosan a léczhez kötünk és télnel idején fenyőlombbal körültekerve, hideg ellen megóvjuk.

Áprilisban, avagy esetleg hamarabb, a midőn a rózsák már hajtani kezdenek, a talajt fellazítjuk, ezt megelőzőleg azonban minden rózsátó körül 50 gramm vegyészeti, azaz műtrágyát, mely áll 30 gr. superphosphát, 10 gr. vasgálicz és 10 gr. kénsavas hamuégkeverékből, körülhintünk.

Eme műtrágya gyorsítja a virágzást. Maga a talaj mohával, vagy a mi épp rendelkezésünkre áll, beborítandó, hogy a talaj nedves és meleg maradjon. A rózsákat ezenfelül hetenként 3-szor + 40 R. fokos vízzel megöntözzük. Ha a bimbók már képződnek, úgy minden nap öntözzük meg a rózsákat még pedig + 16 R. fokos vízzel, melyben előzőleg 10 gr. vasgáliczot és 10 gr. kénsavas hamuégkeveréket felolvasztottunk s akkor öntözzük leginkább, ha a nap legjobban süt. (Tíz liter vízben 5 gr. vasgálicz és 5 gr. kénsavas hamuégkeverék olvasszandó fel.) Ha a hőmérő csak + 8 R. fokot mutat, úgy nem szabad öntöznünk. Magától értetődik, hogy az élősdieket és férgeket alaposan távol kell tartanunk.

Rózsászati jegyzékek.

A rózsának tuskója van és nem tövise.

— Olbrich István Zürich-Hirslandenben. —

Ez már megint mi akar lenni? hallom a cím olvasása után különböző oldalról felszólalni. — Mi a régi hagyományok mellett maradunk, melyeknek hitelessége érintetlen! Hiszen már a magas dal: „Milyen a rózsza a tövisek közt, olyan barát-ném a leányok közt.“ Még a halhatatlan säckingeni trombitás is azt dudolja felénk, hogy: „Mily mostohán van életünk kiszabva, hogy rózsza mellett szúr a tövis.“ A rózsának mindezen bizonyítékok daczára technicze mégis csak tuskója van és nem tövise. A túske és a tövis ugyancsak technikai szempontokból különböztetik meg, mert mind a két kifejezés, úgy a holt, mint az élő nyelvekben általánosságban egyértelműek.

A tövis technikai szempontból mindig egyenes összeköttetésben áll a galy, vagy az ág faállományával és csak ott található, a hol eredetileg egy szem volt, a mely, úgy mint a galagonyánál, a vad alma és körténél stb nagyon kevés tápszer vagy más gyengítő körülmények következtében csak egy elkorcsosodott ágga fejlődhetett és mindig éles hegyben végződik, míg a tövis a hánacs felületén fordul elő, egyenetlenül van felosztva és könnyen leválasztható. Utóbbi eset pedig a rózsáknál tényleg áll és e szerint a túske kifejezés technicze az egyedüli helyes. Ha mindazonáltal panaszkodik egynémely hajadon, hogy: „az életben több a tövis, mint a rózsza,“ úgy nekik, valamint mindazoknak, a kik szigorúan tartanak a lyriai prózával, a rózsák melletti tövisekre monopoliumot adunk, mint a hogy föltehető az is, miszerint a „nincsen rózsza tövis nélkül“ közmondás már alig lesz megváltoztatható.

*

Az előző évben alvó szemre oltott rózsák kihajtásához. Egy kert-barát annak idején kérdezett: Az ősön alvó szemre oltott rózsaszemek nem akarnak kihajtani. Mi ennek az oka? Erre a következőt vagyok bátor megjegyezni: A legnagyobb hibát követi el az, a ki a beoltott szem közelében, valamint a törzsről is letördeli a vad hajtásokat; a vad oldalhajtásokat csak le kell hegyezni, mert ezek a szem részére alulról nedvet szivnak fel és bizonyos időpontig a törzsről kell maradniuk. Ha a szem pl. 2—3 cmnyire kihajtott, akkor a közelálló vad hajtásokat csak lehegyezzük és a törzsről levő oldalhajtásokat eltávolítjuk; ha a nemes hajtás 8—10 cm. hosszú, akkor kell csak a közelállót — egynek kivételével — eltávolítani és ezt az egyet ott hagyjuk a nemes hajtásnak segítségül. Ha a hajtás már

elég erős, akkor az utolsó vad hajtást is levesszük. Vannak rózsahajtások, melyek — ha a vadhajtásokat rajta is hagyjuk — mégsem, vagy nagyon nehezen hajtanak, vagy ha azok nem lesznek feketék, néha a második esztendőben hajtanak ki, melyek ezek a szemek? — Sok évi gyakorlatom közben észrevettem, hogy olyan ágacsokról származó szemek, a melyekről a rózsavirág mint bimbó vétetett le és ennek következtében a még meg nem érett fán a szemek dagadni kezdetek, miért is azokat az oltáshoz alkalmasaknak vélték, nehezen hajtanak ki. Ezért is csak olyan ágacsokról szedjük az oltáshoz rügyeket, melyen a rózsavirág már teljesen elvirágozott.

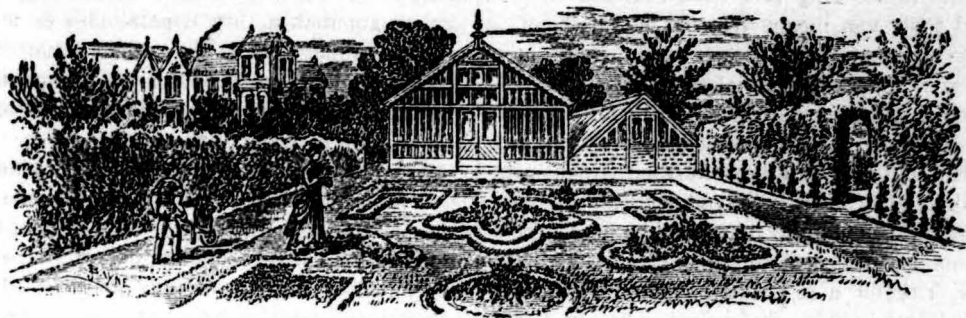
*

Rose Mrs. Pierpont Morgan. Ezen új amerikai rózsza állítólag a legjobb tenyésztéseknek egyike a The Bride behozatala óta és ezért vélünk róla említést tehetni. Állítólag fölülmulja az összes eddig nevelt teahybridákat virágjainak nagyságára, mint alakjára és színére nézve is (fénylő világos cseresznyepiros), de különösen végtelenül gazdag virágaira nézve. A növény erőteljes növést gyönyörű lombozattal egyesít és ezen becses tulajdonságainál fogva a virágmetszéshez szükséges tömeges tenyésztésre kiválóan alkalmas. Ezen újdonságot a May John V. czég (Summit N. Y.) fogja kereskedésbe bocsátatni.

*

Alacsony rózsáknak a gyökértövön való nemesítése a jövő évben megünnepelhetné 50 éves jubileumát. Az 1847. év előtt nem ismerték a nemesítésnek ezen fajtát; nyeseket csináltak vagy a földben végighuzták a rózsaszárakat és a kifakadó rügyekből új törzset hoztak létre. Francia kertészek, még pedig különösen Guillot Lyonban, voltak az első, a kik kísérletezéseket tettek a vad rózsák gyökértöveire való oltással. Fényes sikereket arattak. A legkülönbözőbb fajokat használták föl alanyul és még ma is ez a szokás. A Rosa canina azonban elvitázhatatlanul a legjobb alap és minden „sokatdicsért és javított“ alanynak élbe helyezendő. A különböző országokban használatos fajtáknak épen csak az illető országokban van értékük, azonban elkorcsosodnak vagy más tulajdonságuk által más éghajlati viszonyokhoz alkalmatlanok.

A gyökértövön való nemesítés sokban emelte a rózsatenyésztést. Csak egyedül neki tulajdonítható a rózsavirágzásnak az összes kemény fajtáknál történt javítása, mert a hybrid-remontáns és a moharózsák gyökérnemes törzseken hajtva nemcsak kevesebbet virágoznak, hanem ezen virágok távolról sem oly nagyok és oly tökéletesek.

ÁLTALÁNOS KERTÉSZET.

A növényvilág bohócjai.

— Hanusz István. —

Ha elnevezhették repülő virágoknak a pillangókat, miért ne viselhetnék a mozdulatlan pillangó nevet a kosborféle (orchidea) növények? Nem is késik rajtok a nép fantáziája légy, szúnyog, méh, pók alakokat fölismerni. Bock (Tragus) Jeromos 1552-ben még többre megy az *Ophrys* orchideának leírásában, alul rajta darazsat, fölül pedig madarat lát kialakulni, miért is ezen orchidea keletkezését nem tulajdonítja közönséges módon magról való kelésnek, hanem rigók közbejövételének. Hátha még a forró földövek orchideáit látta volna, — ezek Európába történt bevonulása egészen új keletű esemény.

Curt Sprengel volt az első, ki az orchideáknak rovarok közbejöttével történő beporozását, megtermékenyülését megfigyelte és 1793-ban kiadott könyvében azt „A természet titkának fölfödése“ czímen közzé is tette, de annyira ártott hitelének Bock meséje, hogy mint első fölfödő a kétkedés szikláján elvérzett, melyet kijelentése hitelességére zúdítottak. Csak Darwinnak hitték el utóbb, — holott a *Selenipedium*, *Brassia* és *Uropedium* virágainak egész szervi berendezése oda utal; sőt a *Grammatophyllum*éi üdeségöket e czélből 4 hónapig tartják meg, hogy ennyi idő alatt, mely akár váltó lejáratra is elegendő, sodorjon oda a véletlen valamely kósza rovar.

Más fajok is konzerválják virágaik üdeségét 30, 40, 70, 80 napon át és így létrejöhet a szabad természetben is a kereszteződés, fajkeverés, mint Herbert már a 40-es években jelezte s azt a műkertész meg is próbálta, de forgalomban az ilyenek csak 1856 óta vannak. Hajlandók rá a *Dendrobium*, a *Calanthe*, a *Phajus* nemek alfajai. Sikerült bár két külön faj között is a keresztezés,

mint a *Sophronis*, a *Cattleya* és a *Laelia* példái mutatják, de ezek annyira rokonok is egymáshoz, hogy aligha el nem siették munkájokat a botanikusok, midőn fajkká emelték őket. Baj, hogy az ilyenek magvai megéréséhez 9–13 hónap kell és a magról kelt példányok virágzására, mint a *Laeliák* származékainál megésik, olykor 19 esztendeig kell várakozni.

Forbes botanikus úgy észlelte Jáva szigetén, hogy a földszint élő orchideák virágai alkalmassabbak az önbeporozásra, mint a fákon tartózkodókéi, elvégzik ezt az élettani működést önműködésből, külső beavatkozás nélkül a *Cypripedium*, *Ophrys*, *Neottia*, *Phajus*, *Chysis*, *Laelia*, de már a fákon tartózkodó *Dendrobium* olyan berendezésű, hogy nem okvetlen szükséges neki a fajföntartás körül külső beavatkozás. A melyeknek az szükséges, élénk színompával, édes mézzel, átható erős illattal csalogatják a rovarokat magokhoz; pl. a *Mormodes* erősen imitálja a kömény vagy az ánizs fűszeres illatát.

Némely orchideák tenyészetének javára válik, ha hangyák szállásolnak rajtok; miért szárnyra kelt a hiedelem, hogy védők ezek az állati élősdiek ellen. Hart azonban a trinidadai (Nyugatindia) botanikus kert 1895. októberi értesítőjében azt írja, hogy a hangyák egy gomba myceliumát (telepét) hurczolják az orchideákra és körülözvi az azoknak a gyökerét és nitrogén táplálékot nyújt olyan gyökérszálaknak, a melyek fakérgen vagy sziklákon étlen senyednének el, szállítói tehát a hangyák olyan dajkáló gombának, a mely hasonló jó szolgálatot tesz erdei fáinknál, a hanga (*Erica*) féle növényeknél és nem egy hüvelyes veteménynél.

A forróövi orchideákról keveset tudott e század elejéig a botanika és műkertészet. Humboldt, Bonpland, Brown, Lindley, Endlicher (magyar fűvész),

Reichenbach és Darwin irányozták legelőbb a közfigyelmet rájuk. Alig volt ismeretes 100 faj, ma 600-nál több van megnevezve és leírva, holott a kutatás ki nem merítette még valamennyit, időnkint ma is fődöznek fel újakat. A virágkedvelők körében a Stanhopea Lowii költötte föl az orchideák iránt való erősebb érdeklődést, midőn Angliában 1829. októberben a kewi kertben virágai pompájával minden szemet elbűvölt, siettek is őt szép atyafiságával együtt az üvegházakba betelepíteni. A Stanhopea hazája Peru, Brazília, illatos virágai sárgák, ritkább a rózsaszínű vagy fehér, mely napnak kitett vagy kevésbé árnyékos helyen díszlik legörömebb.

Dr. Cohn Ferdinánd boroszlói botanikus úgy ír, hogy a 30-as évek óta a nagy tőkék fölött rendelkező angol, később a belga műkertészek is expedíciókat szerveztek a külső világrésekbe orchidea kutatás végett. Nem egy ilyen utazót öltek el a keletindiai mocsárok vagy Brazília ingoványos őserdőinek miázmái, de győzött a kitartás, áramlottak Európába a szebbnél szebb fajok és fajták. Elejénte kevés maradt meg belőlök, mert nem mindjárt tudtak a részökre épen olyan viszonyokat berendezni, a minők között őshazájokban éltek. Ma vagy 2000 ember foglalkozik tenyésztésökkel, a kewi és pétervári botanikus kert orchidea gyűjtőmánya 1500 féltől számlál, a berlini 1000-et, a lyoni 1100-at.

Kezdetben csak a legvagyonosabb virágkedvelők engedhették meg magoknak e luxuscikk beszerzését, a 60-as évekig Hamburg volt az orchideák eldorádója, a berlini állatkertben pedig a Reichenheim villa volt évtizedekig híres velök. Ausztriában Thun gróf természetette az elsőket és e czélra berendezett tetscheni kertjében 1841-ben 46 féle orchideája volt, 1847-ben 500 féle. Alig egy évtizede, hogy Angliában könnyen hozzáférhető a kosbor szép virága, mely ünnepi és gyász alkalmakon szerepel.

Adott a devonshirei herczeg 500 font sterlinget egy Phalaenopsis amabilis-ért, az Aërides Schroeteri 28 fonton kelt árverésen, a Dendrobium Falconeri Londonban 1868-ban még 1758 frankon kelt, 1870-ben már 108 frankért, Lipszéban Laurentius orchidea-házában 1872-ben 8—12 tallér volt egy külvilágrézsi orchideának az ára. Carnot francia köztársasági elnök temetésekor Párisban egy orchidea-koszorú 2000 frankba került. A legnagyobb fényűzést velök Északamerika fejt ki, hol egy hibátlan Cattleya 10—12 dollárba kerül, némely mennyasszonyi csokor 200 dollárba kerül, Astor Vilmos leánya ilyen alkalomra 800 dollár értékűt kapott. (Kertészeti Lapok.)

Amerika Andes hegységeiben 4000 m. magasságon túl is bukkantak orchideákra, majd hasonló az eset Afrikában; ott magasan él kivált a jó-

reményfoki Táblahegy Disa grandiflorája, mely méltán viseli a nagyvirágú nevet. Csak később jött ugyanonnan a Disa tripetaloides és a D. racemosa. Önmagában is szép mind a három, de a keresztezésökből még pompásabb magentavörös, rózsaszín és halványpiros virágú változatok keletkeztek Veitch ügyes keze alatt.

Magas fekvésű, tehát nagyon is mérsékelt melegű vidékről került a Vanda Kimbelliana, mely Délázsia Buru szigetén 1300—1700 m. magas-vidékein honos, hol reggelenkint dér is van, ezért él meg jól hideg házban, egy-egy száran 6—12 virág jelenik meg. Szép testvére neki a V. Amesiana, mely kivált sziklatalajt kedvel és sok légyökere van. Mindanao szigeten a Philippini csoportban fődözte föl Roebeles 1881-ben a Vanda Sanderianat, mely 700. m. magas földön egy fatetőn 42 virágot nyitott 3 száron, érte Európában a fölfödözője 250 font sterlinget kapott.

A fákon élő Cattleya citrina gyönyörű sárgaszínű, gyönyörű harangalakú virágokat fejleszt, hasonlóképen szép a C. Mossiae és a C. amethystina is, de mind a háromok között legszebb tündér az első. Ez 1838-ban került Mexicóból, de mivel elejénte igen drága volt, keveset is terjedt, csak az utóbbi 10 év alatt lendült meg erősebben a behozatala, mi az árát is türhetőbbé tette. Sőt a vele való bánás sem volt megfelelő; árt neki a nagy meleg és szereti a függő helyzetet, miért hasznos őt ablak mellé akasztani föl. Fejlődése idején sok vizet kíván, ősztől tavaszig virít, jó illatú virágait világoszöld levelek ölelik körül.

A Phalaenopsis Schilleriana szép virágai mellett még leveleit is tetszetős rajzokkal ékesíti. Az Oncidium Kramerianum nagy virágai olyanok, mint ha pillangók ülnének a zöld levelek között, azok narancsvörös alapszínét élénk sárga erek szabadlják; mihelyt egy virága elnyilt, helytáll utána azonnal a következő, miért a virítása hosszú lételemű. Legszebbnek mondják valamennyi között a Sobralia macrantha-t; Délamerika eme bájos gyermeke karcsú palmanövénssel 6 m. magasra tör és rózsaszínű virágaiból utolérhetetlen kellemű illatot áraszt. Mint az erdők tündére a legmagasabb hegyoldalokon tenyészik és meredek szakadékok szélén himbálódik, szépségeért a spanyolok Flor de Paradiso-nak nevezik ott.

Kevesé báuzást kíván az Odontoglossum, mely szeptember-október hónapokban szokott nyilni, de addig mesterkedett vele a műkertészet, hogy végre sikerült december közepére kitolni a virágzása idejét és így téli virággá tenni. A Crispum Alexandrae nevű fajtája nagyon is dúsan nyit, mutatott be rajzban a Gardeners Chronicle szaklap olyan példányt, a melynek középső szárán 34, két mellékágán 17 és 14 virág-pompázott és szől egy másik példányról, melynek megszámlált 54

bimbója volt. Kapott is arany érmet az a fajta kosbor 1894. márcziusban a londoni virágkiállításon.

Ujabb behozatalok Délázsziából a Borneo szigeti eredetű *Dendrobium Sanderianum* és a *Thunia brymeriana* Hátsó-Indiából Birmából. Délamerikaiak a *Pleurothallis inflata* Columbiából, az *Epidendrum purum* és a *Serrastylis modesta*, mely utóbbit Lehmann edezett fel, Uj-Granadából; az *E. Hartii* Trinidad szigetről, a *Cattleya Brownii* Minas Geraes braziliai tartományból. Mostanában virágzott először Európában az *Ornithidium fragrans* a glasnevini orchidea-házban, az *Oncidium brevibrum* pedig Brüsszelben Linden telepén. Csillaga volt a londoni virágkiállításnak 1894. május 23—25 között Schröder báró kertjéből a *Coelogyne dayana*, melynek 24 füzérében 92) virág nyílt.

Nevezetes, hogy a behonosított orchideáknak sikerültebb a virághozásuk az orchidea-házakban, mint ősi hazájokban, mit a szakszerű gondozásnak róhatni fel érdemül. Wallace Alfréd azt írja, hogy ritkán lehető a szabad természet ölen egész hibátlan fejlődésű virág, mivel ott a növény sokszor kénytelen a léteért küzdeni. Jávában a buitenzorgi botanikus kert minden feltételt egyesít; van déli napsugár, mit Anglia ködös klimája nem adhat, van gondviselet, talaj megválasztás, mely nem áll rendelkezésére mindig és mindenütt a szabadban élő orchideáknak, — tenyészt is ott dr. Treub igazgató vagy 2000 fajtát és azok hálásan jutalmazták meg fáradságát.

Temesvárott Mühle Vilmos telepén a forróövi orchidákból az *Aërides*, *Cattleya*, *Coelogyne*, *Gongosa*, *Laelia*, *Lycaste*, *Odontoglossum*, *Oncidium*, *Phajus*, *Vanda*, *Zygopetalum* pompáznak.

A *Neottia nidus avis* felől az volt a hiedelem, hogy segítségével az ember láthatatlanná teheti magát; más kosborfélék gyökerét a ki zsebében hordozza, biztos lehet az igézetek ellen, sőt az emberek rokonszenvét ellenállhatatlan módon szerezheti meg magának. Egy közülök a régi görögök előtt *Kosmosandalon* néven volt ismeretes és *Demeter* istennő virága volt, miért áhitattal viselték a zarándokok. *Carus Sterne*: *Sommerblumen* cz. szép műve több hasonlót is mond felölök, de itt fölhasználatlan hagytuk.

Az orchideák igazi hazájában Mexikóban a templomok és bálványok ékességét egykoron kivált a kosbor növények virágai szolgáltatták, a régi Hindosztanban pedig nem volt szabad ezeket a népnek használatba vennie, a velök való éleést az uralkodó, meg a legelőkelőbb családok tartották fenn maguknak. Az európai és ázsiai kosborfélék gyökerei, gumói adták a hajdan annyira keresett szaleplisztet. A Mauritius szigeti *Angraecum fragrans* aszalt levelei erős átható illatuknál fog-

vást a kellemes Faham-theát szolgáltatják, mely időnkint csalhatatlan orvosság köpenye alatt kísért a reklámok mezején a szélhűdés ellen. Hasonló javas hatást a vadgesztenye gyümölcséről tart a magyar nép; csak zsebben kell hordani belőle 2—3 darabot. Egy sem versenyezhet azonban a *Vanilla planifolia*val, ezzel a drága illat-fűszerrel, melyet a régi mexikoiak *tlilxochitl* névvel jelöltek.

Irt az orchideákról általában Hódinka Ágoston a *Természet* folyóirat 1876. 132—139 lapján, Knupp Sándor bővebben a *Kertészeti Lapok* 1895. 60—65, 87—91, 116—119 lapjain. A hazai orchideákat méltatta a *Természet* 1874. 165—170, 181—184 lapján Kunszt János, — de mivel ezek nem pompáznak úgy, mint a külső világrések forróövi tájairól származók, kulturájokat nem is űzi oly buzgósággal a műkertészet, — holott talán azokból is lehetne csinálni valamit. Mühle Vilmos Temesvárott kultiválja ugyan a *Cypripedium* több csinos fajtáját.

A forró éghajlatok orchidea-khaosza, mond Avé-Lallemant, egyesíti magában mindent, a mi szín, alak, virágpompa, ragyogás és illat dolgában elképzelhető. Szeretetre méltó szeszélyességgel alkotta meg őket a természet; az egyik alak bizarrabb, csodálatosabb a másiknál. Az Európában honos *Ophrys apifera* virága ülő méhet ábrázol, az *O. myoides* házi legyet, mások szünyogot, pöször (*Borubus*) darazsat, az *Aceras anthropophora* pedig emberforma bábút, mintha papírból volna kimetszve.

A Trinidad szigeti *Oncidium papilio* szétterjesztett szárnyai tarka pillangót imitál, a melynek hosszú csápjai sem hiányzanak; az *Acineta* Humboldtí virágán barátcsuklyából halálfő tekint ki, az *Uropedium Lindeni* pedig 3 hosszú szálat bocsát ki a virágából himbáldolni a légbe. A Dél-amerikában szerte elterjedett *Torito*, melyet Humboldt *Anguloa* névvel jelez, egészen a moszkito légy alakját tünteti fel; a *Pristeriát* ugyanott a spanyolok *Flor del Espirito Santo* (Szentlélek virága) névvel jelölik, mivel szabadon lebegő galamb képe látszik rajta.

Gyémánt, rubin, smaragd, topáz élő drágakövekből összeékelt fényes ragyogó korona az orchideák nagy serege, melylyel homlokát az anyatermészet ékesíti.

A *Cyclamen*-tenyésztés.

— Stoldt C., Wandbeck. —

A *Cyclament* a körülményekhez képest augusztustól decemberig kell elvetni. A magot lombföldbe csészékben, szekrényekben, vagy a házban az asztalra vetjük el és $\frac{1}{2}$ egészen 1 cmnyire földdel takarjuk be. A földnek nagy kiszáradását

kerülnünk kell; a vetést árnyékosan és zártan tartjuk. Bő nedvesség az első 14 nap alatt elősegíti a csirázást; csirázás közben azonban a rothadás elhárítása végett mérsékelt nedvességre kell ügyelni. Hogy a földnek időelőtti megzöldülését elkerüljük, takarjuk be a vetéscsészéket vagy területeket papírossal. A vetéstől számított három egészen öt hét múlva normális kezelés mellett kinyílnak az összes magok és ekkor megjött az elültetés ideje, midőn ugyanazon földkeverés tartandó szem előtt, mint eleinte. A fiatal magoncokat lehetőleg világosságba helyezjük, vagy a házban, vagy a szekrényben; következetesen egyenlő nedvességre kell ügyelnünk, napközben árnyékolni, szükséglet szerint naponta 1-2-szer öntözni és lehetőség szerint szellőzni. Az általános hőmérsékletet tartjuk 8-12° R.-on.

A Cyclamen-tenyésztés főfeltétele, hogy a növényeket folytonos vetéctánczióban tartjuk. Hogy egészséges gyökérállományt és tömör növényt nyerjünk, az új magoncokat 4 és 6 hét között folytonosan szét kell ültetnünk, mindaddig, míg a növények a cserépbe való fölvételhez alkalmasak, mintegy február, vagy márcziusig.

Nyílt időjárás beálltával hozzuk a magoncokat meleg trágya-ágyra, mely ágy talajmelegsége ne haladja fölül a 30° R.-t, tartjuk zárva és napfény mellett árnyékoljuk és öntözzük. A cseréptenyésztésnél is arra kell ügyelni, hogy a Cyclameneket többszöri elültetéssel folytonos növésben tartjuk. Amint a cserépek telvék gyökerekkel, kezdjük meg az elültetést és mindig csak kis cserépeket vegyünk; azonban augusztus közepénél később nem ajánlatos elültetni. Minden elültetés után nagyon óvatosan kell locsolnunk, hogy a gyökerek megint nemsokára a cserép falához érjenek; ellenkező esetben az eredmény elmarad. A nyárikultúra mibenléte arra terjeszkedik ki, hogy reggel és este, később nappal is és vége felé éjnek idején is szellőztetünk; csendes nyári éjjeleken az ablakokat egészen levehetjük.

A Cyclamen-növények ápolásától és azoknak öntözésétől, mely utóbbi az egész tenyésztésnél a legfontosabb, eltekintve, nem kevésbé kell a talaj elkészítésére és a trágyázásra ügyelnünk. A Cyclamen szereti a tápláló, szűrhető talajt; hogy ez gyp-, lomb-, vagy jól elkorhadt trágyatalaj, kevésbé lényeges, mint az előkészítés. Mindenekelőtt szükséges a földet jóval a használat előtt többször felforgatni, hogy a levegő hozzá férhessen és sav ne képződjék. Friss bükkfalombföld könnyen képez savót, a miért is hárs-, jávor-, nyárfa-, szilfa- stb.-féle lombföldet inkább használjunk.

A Cyclamen pusztítója a levéltetű; ezen állatok közül kevés is elegendő, hogy a fiatal leveleket és az egész virágzást elkorcsosítsák. E szerint

felette fontos, hogy a levéltetűt távoltartsuk és ezéllra ajánlatos 1 kgr. kenőszappannak 40 liter vízben történt oldata, melybe a növényt bemártjuk, félretesszük és leszárítás után ismét felállítjuk és ezen eljárást másnap esetleg ismételtjük.

A vörös pók ellen jónak bizonyult az 1 kgr. keményítő, $\frac{3}{4}$ kgr. szappan és 40 l. víz-oldat. Az ebbe mártott növények finom bőrrel vonatnak be, mely a póknak megszakítja a belélegzést, mi által az elhull. A keményítő nemsokára magától hámlik le, a nélkül, hogy valamelyes zavart okozna; virágzó növényeket nem szabad bemártanunk, mert a virágok a szappantól meghordoztatnak.

Szegfűk tenyésztése.

— Hannel Albert, Beodra. —

A szegfűmagot márczius elejétől május végeig vetjük el. Az új Margit-szegfűket, melyek még az első évben virágozzanak, márcziusban féligmeleg ágyakba vetjük, míg a szabadföldi és a finomabb cserép- és remontánsfajtákat csak májusban vetjük.

A vetést tálakban vagy szekrényekben kell eszközölnünk, melyeket árnyékos helyre teszünk és mérsékelt nedvesen tartunk. A mint a palánták elegendően nőttek ki, elültetjük azokat frissenásott de nem trágyázott ágyba.

Még a leggondosabb magtenyésztésnél is előfordul, hogy egyszerű virágok mutatkoznak, ezeket nyomban el kell távolítanunk, hogy magtartójuk ne érjen a telt virágokhoz, hogy ez által a mutakozó magaratást megrossza.

A ki szegfűt dugványokból akarja szaporítani, az a virágzaskor kiszemelheti a legszebbeket. Egy kitűnő szegfűnek a következő tulajdonságokkal kell birnia: a virágnak nagynak, a középen kimagaslónak kell lennie; a virágleveleknek szabályosan kell szétterjeszkedniök és egészen rendes töltelékét képezniök, míg a szín tiszta, a rajz pedig minden szirmon egyenlő legyen. Figyelemmel kell még az illatra és arra is lennünk, hogy a kehely ne legyen fölpattanva.

Virágzás után levágjuk a szárazakat és a szaporítást bujtó ággal eszközzöljük. Ezen alkalommal leszedjük az alsó leveleket, éles késsel keresztmetszést vágunk valamely jó hosszú, virág nélkül maradt mellékajtás egyik alsó ízénél a szár közepéig, erre a kés élével fölfelé hasítjuk a szárat egészen a következő ízig a nélkül, hogy a szár másik felét valahogyan megsértenők. Az ekként átmetszett ágat óvatosan lehajlítjuk a földbe, ott kis ágkampókkal megerősítjük és homokos trágyafölddel 3 ujnira beföldjük oly módon, hogy az egész levélkorona fölfelé álljon. A lehajlított ágak 3-4 hét múlva elegendő gyökérrel lesznek ellátva, hogy azokat az anyanövénytől

elszakíthatjuk, a földből kivethetjük és egy előre készített ágyba vagy cserepekbe ültessük.

Az erős növényeket és a bujtó ágakat nagyon meleg időben naponta többször meglocsoljuk és állandó nedvességben tartjuk.

Az utolsó években, midőn a remontáns osztály keletkezett, mely azon tulajdonsággal bír, hogy télen is virágozik, elkezdték a szaporítást dugványokkal eszközölni, a mit végre minden osztályra kiterjesztettek, mert a szaporítás ezen neme által az anyanövénynek tulajdonságai a leghivebben tartatnak meg. A remontáns fajokról február és márcziusban kell a szárazakat levágni, a cserépszegfűkről pedig július és augusztusban.

A szárazakat a helyiségek szerint a szaporítóokban vagy meleg ágyba, cserepekbe, vagy ládába dugjuk és folytonosan 10—16° R. melegben zárva tartjuk. Ezen szaporításhoz folyóhomok vagy nagyon homokos gyeptalaj alkalmas. Csak rövid, 5—6 izból álló ágakat használunk föl, melyeket a 4 csomónál éles késsel metszünk át. Miután a lehulló levelek eltávolítottak, a hajtást fölfelé 1 cmnyire szétszeljük és a metszést az elültetésnél lehetőleg szétterpesztjük, mi által a kallusképződést segítjük elő. A szárazakat ki is lehet tépni a növényből vagy a levélburokból, s ezek szintén ilyen jól fognak gyökerezni.

A szárazakat csak 2 cm. mélységre tűzhetjük le; a homokot, vagy a homokos gyeptalajt jól megnyomjuk és szabályosan nedvesítjük. A gyökerek 3 héten belül képződnek és az így meggyökerezett szárazakat most homokos gyeptalajba ültetjük és zárt, félig meleg ágyban helyezük el.

(Folytatás következik)

A Glycine, a Tecoma és a szőlő alkalmazása diszkertjeinkben.

— Fuchs Emil. —

A kuszó- vagy lecsüngő növények bizarr lombja, alakja, kertjeinkben az egyes fák, falakon, léczeteken alkalmazva, a műérzékkel bíró szemlélőre kellemes hatást gyakorol.

Megesik azonban, hogy ily néhány szép növényt nincs mindenkor módunkban a mondott helyeken alkalmazni, mert azok a helyek árnyékosak, vagy a napos helyeken más növények vannak s így a növények igényéhez képest a hely nem felel meg.

Hol lehetne tehát még őket kegyeinkben részeseíteni, ha nem a gyeppázsiton tágas és önként kínálkozó pontjain? Mint mondani szokás: nem a vers tartalma, de annak dallama hat inkább reánk. Így vagyunk kertjeinkben sok növény alkalmazásával is.

Az egyes, szép és feltűnő növények alkalmas helyeinek megválasztása tehát nagyon is egyik lényeges feladata a kert rendezőjének.

Egyes kuszó vagy lecsüngő növények, mint például a fönt érintettek, ha azok a gyeppázsiton itt-ott egyes pontokon egy-egy vastagabb, eredeti kérgével bíró ágas-bogas karóhoz lesznek ültetve, a rajta le-lecsüngő hajtások, virágtölcsérek és gerezdek, miután a többi növény-alakoktól jóval eltérnek, általuk a kert kellemes látványosságát csak növelni fogják.

Kryptogamikus növénybetegségeknek idejekoráni elnyomatása.

A tartós hűvös tavasz hátrányos benyomással van a kultur- és a haszonnövényekre, miért a hatását júniusban tisztán észrevehetjük majd. Névleg a dinnye-, a paradicsom- és paprikanövények a hőmérséklet nagy változása által (nappal 20—24° R., éjjel csak + 2° R.) a lisztharmattól szenvednek sokat, ezek tehát a káros gomba-betegségnek idejekorán történő elnyomását követelik. Amint az jelentkezik, hintsük be a növényt nyomban fostittal (rézgáliczszirköliszt), és pedig minden héten egyszer reggelenként. A fostit csak gyengén alkalmazandó és sohasem annyira, hogy a levelek fehér színt nyerjenek tőle, mert különben a porban levő rézgálicz felette sok applikálása által pörkölési foltok keletkezhetnének. Ahol a gombát nem vettük észre és a növényt már nagyon ellepte, vágjuk le a fertőztetett hajtásokat és a maradékot a többi megmentésére nyomban hintsük be.

Ugyanez áll a szőlőtőkék peronosporáira és a burgonyák phytophtoráira nézve is. Előbbi már számos helyen lépett föl.

Kezdőknek! apró intések.

Minden embernek meg van a kedvencz foglalkozása. Az egyik ezt, a másik azt szereti. — Azok, a kik a rózsasportot üzik, igen igen nagy számuak és minden osztályban, minden rétegben található; több-kevesebb szerencsével működnek, hely vagy eszközök szerint, de kezdetben rendesen intenzíve. — Nem ritkán áll be kezdet után nemsokára a visszahatás; a buzgalom csökken még mielőtt valami teremhetett volna és bizonyos bátortalanságnak nyit helyet, mit különböző mostoha körülmények, mint fagykarok, tartós eső, a rózsza különböző betegségei stb. idéz elő. Némelyek kedvencz foglalkozásukat egészen abbahagyják.

Minden esetre ajánlatos, hogy kezdetben a foglalkozással ne legyünk nagyon intenzívek; ez nem vezet jó eredményhez. Mert a gyakorlat még hiányzik és a buzgalom a károknak nem felel meg. Kezdjünk szűk keretben és gyakorlati tapasztalatainkat szélesbítsük ki évről évre és ezzel együtt tartsunk a telep nagyobbitásában lépést. Ekkor a rózsasportban kedvünket fogjuk lelni, a mit az elért jó eredmények megerősítenek.

Nem ajánlatos névleg kisebb kertekben nagyszámú magastörzsű rózsákat elültetni; minden fajtát egyenlő magasságban beszerezni nem csak nehéz, hanem rendszerint — persze többnyire hézagos bánásmóddal — több rózsza kipusztul, mi által a csoportban üres helyek támadnak, melyeket nehéz kipótolni. Magastörzsű virágokat mindig csak egyesével ültessünk el a gyepebe, vagy 3—5-ével egy csoportba, esetleg sorok szerint, de mindig meghatározott távolságra, hogy zárt csoportokat ne képezzenek.

Mindenesetre ültessünk alacsony rózsákat, piramis és oszloprózsákat is, mert ezek nemcsak az általuk elérendő hosszú életkor miatt bírnak a magastörzsűeken fölényvel, hanem ezeket fagytól biztosabban és könnyebben is lehet megóvni, tehát nem vesz el belőlök annyi és jobban tenyésznek, mint a magastörzsű rózsák. És végre maga a szem is óhajta a változatosságot, az ültetvények különbözőségét.

A fajtákra különösen nagy súlyt kell fektetni! A kinek kedvencei számára nincsen elegendő nagy helyisége, az csak az „elismert“ legszebb és gazdagon virágzó fajtákat válaszsza magának és inkább tekintsen el a „botanikus különlegességektől“; az csak tea- és hybrid-remontans-, noisette- és moharózsákat, bengál és polyanthafajokat ültessen, ne feledkezzen meg a kúszó rózsákról sem ott, a hol azoknak alkalmas helyet talál és hagyjon fel a „különlegességekkel“, melyek csakis a régi és jártas rózsabarátoknak okozhat örömet. A legszebb fajtákat már sokszor említettük; jelen füzet ezen kívül közli a német rózsabarátoknak a legjobb fajok fölötti szavazatukat, tehát ezekhez tartsák magukat; ez megóv a túlkapaszkodástól.

A rózsáknak tápláló, homokos föld felel meg legjobban; ahol ez nincs, ott a földet a szűkséggel össze kell keverni. Könnyű homoktalaj tápláló erő nélkül nem alkalmas a rózsáknak, mert abban csak rövid ideig elegendenek nyomorogva. Trágyául főleg marhahulladékot használunk, melyet őzkor jó adagokban hordunk a rózsákhoz és tavasszal, a rózsák föltakarása alkalmával elásunk.

A földet a rózsák körül május végével földjük be mohával vagy szalmával, de még inkább félig

elkorhadt szeméttel — a mennyiben ez nem rontja el a rügyet; ez által a rózsákat egyenletes nedvességben tartjuk és előmozdítjuk a hajtást és a virágzást.

A spárgalegyek elpusztítása.

— M. V. —

Vágunk körülbelül akkora vastagságu fűzfa-vesszőket, mint a spárgahajtás, mintegy 15 cm. hosszúságban, lehámozzuk a haját, hogy a vesszők fehérek legyenek, ezeket bekenjük világos enyvel és meglehetősen sűrűn beledugdossuk a spárga-ágyba. A spárgalegyek rászállanak a botocskákra és ott ragadnak, úgy, hogy gyakran százával is borítják a botocskát.

Tejet adó fák.

— E. S. —

A föld minden tenyészteti övében található oly növények, a melyek tejnemű nedvet tartalmaznak, habár e nedv csakis a szín és a sűrűség tekintetében hasonlít a tejhez.

E tejnedvek egynémelyike erős méreg, míg mások megszártva vagy megsűrítve, igen fontos droguista anyagokat, — mint kaucuk, guttapercha, gummigutttae stb. — szolgáltatnak.

Van azonban egy fa, mely az állati tejhez minden tekintetben igen hasonló nedvet tartalmaz és az az u. n. kenyérfának Venezuela sivatagjain előforduló egyik válfaja, a Brosimum galactodendron, mely 15—30 m. magasságra is megnő.

A balzsamos, mandola-tej szagu és ízű, de e mellett igen egészséges és tápláló tejet a fa kérgének megfúrásával nyerik; a tejnek hosszabb időn keresztül, napokon át, egyedüli táplálék gyanánt való élvezése a legcsekélyebb hajt sem eredményezi, és néhány czukortelepítővényen alkalmazott néger munkásoknak tényleg ez az egyedüli táplálékuk.

Ha a nedvet hosszabb időn át állani hagyják, okszigén fölvétele folytán puha réteggel vonódik be, mely leszedve és összegyűjtve, a sajátján teljesen megfelelő anyaggá változik át.

Még a legmelegebb nyárban is, mikor a levelek egészen összeasztaak és a fa elszáradottnak látszik, gazdagon nyújt tejet, és úgy látszik, hogy a megcsapolás épen nem árt a fának.

Magától értetődik azonban, hogy ez a nedv-kiválás esős időszakban a legnagyobb.

Boussingnoults vegyész elemezvén a nedvet, következőket találta: ha étterrel keverik, viasz-nemű anyag válik ki, mely kiválóan alkalmas igen jó minőségű gyertya készítésére; tartalmaz továbbá e fanedv az állati kazeinhez igen hasonló anyagot, gummit, czukrot, mely utóbbi mint a nádcukor, elkülönítve nyerhető.

Szóval tehát ez a növényi nedv ugyanazokból az alkotó részekből áll, mint az állati tej.